873/11

Den 14. november 2011 blev i sag nr. 79.011:

xxxxxxx xxxxxxxxxx
xxxxx xxxxxxxxx x
xxxx xxxxxxxx x

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har livsforsikring hos PFA Pension. Han klager over, at selskabet har afvist at udbetale invalidepension ved tab af erhvervsevne.

Selskabet har afvist at yde dækning med henvisning til, at klageren ikke har dokumenteret, at hans erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad.

Forsikringen giver ret til dækning, hvis klagerens erhvervsevne nedsættes til halvdelen af den fulde erhvervsevne.

Klageren, der er født i 1964, ansøgte den 27/1 2010 om udbetaling af invalidepension. Af anmeldelsen fremgik, at klageren havde været ansat som børsbetjent, og at hans arbejde havde bestået i opstilling til møder, konferencer og diverse opgaver.

Af den medfølgende lægeattest fremgik desuden, at klageren havde fået en discusprolaps og ikke kunne varetage sit hidtidige arbejde, men at han hele tiden siden skaden havde kunnet varetage sine daglige funktioner i øvrigt. Lægen oplyste endvidere, at klageren ikke kunne udføre rygbelastende arbejde, der indebar løft, vrid og at skulle bære. Lægen vurderede herefter, at klageren kunne arbejde 3-4 timer dagligt.

Selskabet indhentede til brug for sagens behandling diverse oplysninger, herunder MR-beskrivelse af 12/10 2009, hvoraf bl.a. fremgår:

"**Konklusion:**
Discus degenerationer og spondylose Th.7-Th.11 med mindre prolapser Th.7/Th.8, Th.8/Th.9 og Th.10/Th.11.
Hydromyelia Th.6-Th.7.
Let discus degeneration med beskeden protrusion og hø.sidig foraminal HIZ læsion L3/L4."

I speciallægeerklæring af 13/1 2010 er anført:

"Resumé:
Det drejer sig om en 35-årig mand som den 1.2.2008 under sit arbejde som …, under oprydning havde et forløftningstraume, herved opstart af lumbale smerter med udstråling til begge gluteal områder venstresidigt accentueret, udstråling med jagende stikkende smerter ned til ve. fodsålen samt udvidelse af smerter fra lumbalt til torakalt bilat. Konservative behandlingsforsøg med analgetika, muskeltræning, fysioterapi, kiropraktor, massage og akupunktur uden effekt. Neurokirurgisk, ortopædkirurgisk, reumatologisk undersøgelse uden indikation til operativ behandling ved radiolog. discus degenerationer med spondylose TH7-TH11 med mindre diskusprolaps TH7/TH8, TH8/TH9 og TH10/TH11påvist i MR skanning. Desuden hydromyeli uden yderligere påvirkning af medulla eller conus medularis. I klinisk undersøgelse vises Pseudo-Laseque og forværring eller aggravation ved Bragard uden klare radikulære fænomener, ingen klin. tegn på myelopati. Der beskrives under belastning tiltagende symptomer, indskrænket gangdistance samt forværring af symptomer ved fysisk anstrengende arbejde, rygbelastning, især under tvangsholdning.

Diagnoser:
ICD10 M51.2G: Prolaps discus intervertebralis torakalis uden myelo- eller radikulopati
ICD10 M54.9: Kronisk lumbotorakal rygsmerte med ischialgi venstresidigt.

Konklusion:
[Klager] beskriver her udstrålende smerter i venstre underekstremitet fra ryggen med forværring af symptomerne under fysisk belastende arbejde, tvangsstillinger i ryggen og løft. Symptomerne betyder et betydeligt funktionsdeficit i det daglige arbejde. [Klager] er fremover ikke egnet til rygbelastende arbejde. Der anbefales fortsat konservativ behandling med muskelstyrke træning og øvelser til vedligeholdelse af arbejdsfunktion. Der er behov for ændring af arbejde til ikke rygbelastende uden tvangsholdning, uden tunge løft.
Skadelidte oplyser at han evt. kan tænke sig at blive videre uddannet og få evt. revalidering.
Symptomerne ses som kroniske, varige uden bedring af konservativ terapi og uden indikation for operativ behandling."

Af statuserklæring af 23/2 2010 fremgår desuden bl.a.:

"[Klager har været sygemeldt 01-02 - 05-05 2008 og 27-9 indtil nu pga. en recidiverende rygsmerte.
Det var en løft på arbejdspladsen 01-02-2008, der var den udløsende faktor. I forløbet er [klager] blevet MR-scannet, dels februar/marts 2008 dels 12/10-2009, og [klager] er vurderet er ortopædkirurg … Videncenter for Rygkirurgi efter MR scanning i 2008 og i år af neurokirurg … 22-10-2009, Privathospitalet …
Konklusionen var både sidste år og i år , at der er tale om mindre discusprolapser svarende til en del af thoracalcolumna og degeneration og spondylose i thoracalcolumna samt en beske-

> den protrusion L3/L4 i lændedelen af columna. Konklusionen var både i år og sidste år, at der ikke er mulighed for operativ behandling af tilstanden, men der anbefales træning. …
> [Klager] er vurderet af neurolog … dels 18-11-2009 og dels 13-01-2010. 18-11 var konklusionen, at [klager] har en kronificeret rygproblematik, og ved en MR-scanning er der påvist en discusprolaps i thoracalcolumna , og der er ikke tegn på nerverodspåvirkning.
> Der er anbefalet fortsat fysioterapibehandling, hvilket [klager] har gennemført. Den 13-01 er [klager] set af …[neurolog] i forbindelse med en speciallægeerklæring til Arbejdsskadestyrelsen. På det tidspunkt beskriver [klager] udstrålende smerter i venstre underekstremiteter fra ryggen med forværring af symptomerne under fysisk arbejde, tvangsstillinger i ryggen og lænd. Symptomerne betyder et betydeligt funktions- deficit i det daglige arbejde. [Klager] er fremover ikke egnet til rygbelastende arbejde. Der er anbefalet fortsat konservativt behandling med muskelstyrke træning og øvelser til vedligeholdelse af arbejdsfunktionen. Der er behov for ændring af arbejde til ikke rygbelastende arbejde uden tvangsholdning og uden tunge løft.
> Skadelidte oplyser, at han evt kan tænke sig at blive videre uddannet og få evt. revalidering."

Af sygedagpengesagen fremgår, at klageren modtog sygedagpenge fra den 28/9 2009.

Den 10/5 2010 traf selskabet afgørelse i sagen og vurderede, at klageren ikke kunne få udbetaling for nedsat erhvervsevne,

Klageren var utilfreds med selskabets afgørelse og anførte i brev af 20/5 2010 til selskabet:

> "Kan ikke acceptere jeres afslag og begrundelse, har korrekt været …
> Jeg var ansat i vores … blev fyret pga sygdomsforløb vedr arbejdsskade. Mine opgaver bestod i opdækning/ afrydning efter div arrangementer ligeså servering til arrangementer, og hvad dertil hører, så det vil sige at jeg har svært ved at få et tilsvarende job, da jeg ikke må have rygbelastende arbejde. Vedr. yderligere dokumentation har i fået alt tilsendt fra div læger og privathospitalet …
>
> Venter i øjeblikket på at komme i visitation får at få vurderet hvor meget jeg kan arbejdsmæssigt fremover, dette er et forløb kommunen står for."

Herefter indhentede selskabet på ny oplysninger fra klagerens kommune og foretog en fornyet vurdering af klageren erhvervsevne. Ved brev af 24/6 2010 meddelte selskabet klageren afslag på sin ansøgning om invalidepension.

Ved brev af 13/8 2010 fremsendte klageren yderligere dokumentation vedrørende nedsat erhvervsevne, da han havde været i arbejdsprøvning.

Af observationsnotat af 18/6 2010 fra klagerens kommune fremgår således bl.a.:

"1971-1981 Folkeskolen 10. klasse - afsluttet
1981-1985 Uddannet klejnsmed

Derudover fortæller [klager], at han har flere gennemførte, interne kurser ved hans tidligere arbejdsgiver …
…
[Klagers] funktionsafprøvning er gennemført i praktikken i …

Praktikafklaring (Hvor, Periode, Arbejdsfunktioner, Arbejdsevne):
[Klager] har i praktikken været tilknyttet … i perioden 5. juli 2010 til 30. juli 2010.
[Klager] har været mødt fire dage ugentligt (mandag, tirsdag, torsdag og fredag), da … har lukket om onsdagen. [Klager] har ikke haft fraværsdage i praktikken.

[Klager] har i praktikken fungeret som servicemedarbejder. Han har været tilknyttet en medarbejder i …, hvor de sammen har kørt ud og besøgt kunderne. Arbejdet har bestået i at servicere de kunder/gæster, der har lejet sig ind i …, i tilfælde af at disse kunder havde problemer i forbindelse med deres lejemål.
[Klager] har været med til at møde disse kunder og sørget for at kunderne følte sig hørt og ordentligt behandlet.

[Klager] har været tilknyttet praktikken i en perioden, hvor der var fuld belægning i …, hvilket har medført, at der har været arbejdsopgaver konstant i perioden. Servicemedarbejderen som [klager] har været tilknyttet, beskriver perioden som særdeles travl.

[Klager] har i alle fire uger haft et fremmøde fra 17 til 19 timer ugentligt (3.5 timer dagligt). [Klager] har en enkelt dag været fremmødt i 6 timer, men måtte erkende, at dette er for meget. [Klager] har tirsdag bevidst valgt at presse sig lidt ekstra, da han vidste, at han havde en fridag om onsdagen, hvor han kunne restituere.
Medarbejdere fra …, har kunnet konstatere, at [klager] har været tæt på 'brugt op' ved 1330. 14 tiden. [Klager] er mødt kl. 10.00.
[Klager] fortæller til praktiksamtalen, at han har kunnet se, at der har været meget at lave og at han derfor har presset sig lidt ekstra. Den effektive arbejdstid har været 16.18 timer ugentligt.

[Klager] har i praktikken ikke været udsat for at skulle foretage løft af nogen art og det har været muligt for ham at kunne stå, gå og sidde efter behov.
…
1971-1981 Sælger i …
1986-1987 Ansat i …
1987-2010 …

Opgaverne i … bestod i opstilling/nedtagning i forbindelse med div. arrangementer. Derudover har [klager] stået for det koordinerende samt tilrettelæggelsen af div. arrangementer, så de løb efter planen.

Arrangementerne har bl.a. været generalforsamlinger, middage og div. møder

Det var ligeledes en opgave i [klagers] job, at servicere kunderne, der bookede arrangementerne og følge op på, at div. aftaler vedr. arrangementet blev overholdt.

[Klager] beskriver, at han altid har været glad for sit job og havde en forventning om, at han skulle arbejde der mange år endnu.

…
[Klager] bor i egen bolig i eget hus med samlever. [Klager] oplyser, at han kan udføre opgaver som rengøring, oprydning og madlavning hjemme, men at han tager opgaverne i intervaller og når han ikke er meget smerteplaget.
…
Udtalelse fra lægekonsulent

Samtale den 24. juni 2010
…
Det vurderes, at [klager] som følge af kroniske lændesmerter har en funktionsevne, som er nedsat i ethvert erhverv. [Klager] har endvidere et varigt skånebehov over for arbejdsfunktioner, som belaster ryggen, dels med tungere løft og dels ved at være i samme stilling i længere tid af gangen. Hvor meget funktionsevnen er nedsat bør vurderes ved en arbejdsprøvning under hensyntagen til det varige skånebehov. tilstanden har været vedvarende i flere år og anses på baggrund heraf som varig. [Klager] er grundigt undersøgt og forsøgt behandlet af specialister uden større effekt. Yderligere behandlingsmuligheder anses for udtømte.
…
SAMMENFATNING AF FORLØBET
…
[Klager] møder til tilmeldingssamtalen, hvor han fremstår imødekommende, smilende og udstråler et overskud. Det er dog i samtalen meget tydeligt, at [klager] har smerter. Han sidder uroligt på stolen og skifter hyppigt position.
…
[Klager] fortæller, at han meget gerne vil tilbage på arbejdsmarkedet, da han er alt for ung til at være derhjemme. Han har behov for at komme afsted og være noget og kunne bidrage til samfundet.
Det er helt tydeligt, at [klager] har en meget stor arbejdsidentitet og motivation for at vende tilbage på arbejdsmarkedet.

Det observeres at [klager] flere gange rejser sig og går lidt rundt i undervisningen. Første gang [klager] rejser sig er efter ca. 15 minutter. Det er tydeligt, at han er smerteplaget efter ca. to timer. [Klager] oplyses om, at han skal sige fra, når smerterne bliver for store.
[Klager] oplyser, at han får store smerter i ryggen af at sidde, men at han vil give det en chance. Han føler det er for tidligt at gå hjem, da han ikke har været der så længe.
Da [klager] skal påbegynde at skrive sin dataliste ind siddende, må han stoppe. Dette sker efter ca. 3,5 time.
[Klager] erkender, at smerterne er så store, at han må gå hjem.

[Klager] sygemelder sig tirsdag og onsdag. Han fortæller, at han fik presset sig for meget mandag i afklaringsforløbet og at arbejde siddende, medfører at smerterne bliver forstærkede meget hurtigt. [Klager] fortæller, at han har behov for at kunne hæve bordet.

Da [klager] møder torsdag og fredag, hvor han deltager i erhvervstest, er han synligt smerteplaget, men ønsker at deltage. Resultatet af erhvervstesten indikerer, at [klager], har en højere evne til videreuddannelse/uddannelse samt beskæftigelsesområder, der kræver et vist niveau af kommunikative evner.
Testen indikerer ligeledes at [klager] har en evne til rutinepræget arbejde med krav om en vis mængde præcision og orden, og hvor hastighed er en primær faktor.
Ligeledes indikerer resultatet, at [klager] har evne til selvstændigt arbejde sammenlignet med danskere med samme uddannelsesbaggrund.

Det observeres at [klager] er meget smerteplaget mens han udarbejder testene, hvilket han gør stående. [Klagers] smerter kan have indflydelse på resultatet af testene.
…
Det konkluderes på baggrund af observationerne i afklaringsforløbet, praktik ved … samt udtalelse fra lægekonsulent …, at [klager] har en funktionsevne, der er nedsat i ethvert erhverv.

Det konkluderes, at [klager] vil kunne varetage et kommende job med en effektiv arbejdstid på 16.18 timer ugentligt. Da [klager] har et skånebehov over for tungere løft og samme stilling i længere tid, bør [klager] have mulighed for at sidde, gå og stå.

Det konkluderes, at [klager] vil kunne varetage jobområder, hvor der er et begrænset omfang af kontorarbejde, da [klager] har behov for at kunne skifte arbejdsstilling og herunder at gå. Af samme årsag vurderes det heller realistisk, at [klager] vil kunne gennemføre et længere undervisningsforløb, der kræver at [klager] vil skulle deltage i forelæsninger m.m.

Der peges på et område, hvor [klagers] særdeles gode personlige kompetencer samt praktiske og sproglige kvalifikationer kan anvendes, herunder turisme- og service området og hvor hans kompetencer for kundekontakt, kan komme i spil.
Ligeledes det pædagogiske område, hvor [klager] har udtryk interesse og samtidigt skønnes at have kompetencer."

På baggrund af de nye oplysninger revurderede selskabet forholdet, men fastholdte ved afgørelse af 31/8 2010 sit afslag på klagerens ansøgning.

Klageren har herefter ved brev af 8/9 2010 indbragt sagen for Ankenævnet for Forsikring med påstand om dækning.

Efter sagens indbringelse for nævnet er klageren den 24/9 2010 blevet visiteret til et fleksjob.

Selskabet har i svarbrev af 5/11 2010 til nævnet anført:

"**PFA Pensions begrundelse for at fastholde afgørelsen**
…
PFA Pension kan oplyse, at selskabet i forbindelse med vurdering af forsikredes ansøgning om invalidepension har forelagt sagen til vurdering hos selskabets interne lægekonsulenter, der til daglig dels er overlæger i orthopædkirurgi og overlæge i samfunds- og arbejdsmedicin.

Lægekonsulenterne vurderer, at forsikrede på det foreliggende grundlag har en betydende ryglidelse, der gør, at han ikke kan varetage fysisk krævende arbejde. Lægekonsulenterne oplyser, at det er væsentligt, at forsikrede skåner sin ryg, men at det samtidig også er væsentligt med daglig funktion og træning.

Lægekonsulenterne vurderer, at dette vil kunne tilgodeses i et erhverv med afvekslende arbejdsstillinger og med mulighed for skift mellem letter fysisk arbejde og egentligt stillesiddende arbejde.

Lægekonsulenterne vurderer således, at forsikredes erhvervsevne er nedsat, dog ikke med mindst halvdelen.

PFA Pension lægger ved vurdering af forsikredes erhvervsevne vægt på, at forsikrede er en 46-årig mand, der er uddannet klejnsmed. Forsikrede ses dog ikke at have anvendt den håndværksmæssige uddannelse efterfølgende. Forsikrede har i mange år været ansat i en ufaglært stilling som …

PFA Pension lægger vægt på, at forsikrede lider af følger efter et forvridningstraume i ryggen, og at forsikrede som følge heraf har varige skånehensyn over for tunge løft, rygbelastende arbejde samt stillesiddende arbejde.

PFA Pension lægger ud over lægekonsulenternes udtalelser ligeledes vægt på, at forsikrede har været i praktikforløb, hvor hans effektive arbejdstid er vurderet til 16-18 timer ugentligt, men at fremmødet har været højere.

PFA Pension bemærker hertil, at forsikredes praktikforløb kun strakte sig over 4 uger, at der kun var fremmøde 4 dage om ugen på grund af praktikstedets organisering, og at det desuden fandt sted i højsæsonen hos et …, og at perioden af de fastansatte opfattedes som særdeles travl.

Af denne grund er det PFA Pensions opfattelse, at praktikken ikke har givet et entydigt og retvisende billede af forsikredes resterhvervsevne. Det er således PFA Pensions vurdering, at forsikrede under varetagelse af skånehensyn er i stand til at varetage et arbejde svarende til mere end halv tid.

Ud fra en samlet vurdering af forsikredes helbredsmæssige tilstand, alder, uddannelsesmæssige baggrund er det PFA Pensions opfattelse, at det ikke er dokumenteret, at forsikredes erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen.

PFA Pension bemærker afslutningsvis, at det forhold, at forsikrede er visiteret til fleksjob ikke giver selskabet anledning til at komme frem til et andet resultat. PFA Pension bemærker hertil, at kommunen ved visitationen vurderer, at forsikredes erhvervsevne ikke er ophørt i ethvert erhverv. Det bemærkes desuden, at forsikrede ikke er visiteret til fleksjob på et bestemt timetal, og at timetallet således vil afhænge af karakteren af et fremtidig fleksjob."

I brev af 20/9 2011 har selskabet om forsikredes berettigelse til midlertidige ydelser udtalt følgende:

"Det er PFA Pensions opfattelse, at forsikredes erhvervsevne skal vurderes i forhold til eget erhverv (specifik erhvervsevne), så længe det er uafklaret, hvorvidt forsikrede kan vende tilbage til sit hidtidige arbejde.

Ved vurdering af forsikredes specifikke erhvervsevne lægger PFA Pension vægt på, at forsikrede på sygemeldingstidspunktet var ansat som børsbetjent. I forsikredes brev af 20. maj 2010 til PFA Pension (bilag …) angiver forsikrede, at arbejdet som … bestod i opdækning/afrydning samt servering til diverse arrangementer. Beskrivelsen er suppleret i … Kommunes observationsskema (bilag …), hvoraf det fremgår, at forsikredes arbejde bestod i opstilling og nedtagning i forbindelse med diverse arrangementer foruden koordinerende og administrative opgaver.

Det fremgår af neurologisk speciallægeerklæring af 13. januar 2010 (bilag …), at forsikredes symptomer betyder et betydeligt funktionsdeficit i det daglige arbejde, og at forsikrede fremover ikke er egnet til rygbelastende arbejde. Speciallægen vurderer, at der er behov for ændring af arbejdsfunktioner til et arbejde uden tvangsholdning og uden tunge løft.

Det fremgår ligeledes af lægeattest ved nedsat erhvervsevne 1 af 27. januar 2010 (bilag …) fra forsikredes egen læge, at denne ikke forventer, at forsikrede helt eller delvist genvinder erhvervsevnen i forhold til sit hidtidige arbejde.

Den neurologiske speciallæges vurdering (bilag …) er gentaget i statusbedømmelse af 23. februar 2010 fra forsikredes egen læge (bilag …).

Det er PFA Pensions opfattelse, at forsikredes arbejde som … var rygbelastende, og at det i januar 2010 stod klart, at forsikrede efter tilskadekomst var uegnet til varetagelse af dette arbejde, og at der var behov for ændring af arbejde til et ikke-rygbelastende arbejde, jf. bilag …, jf. bilag … og bilag ...

På denne baggrund er det PFA Pensions opfattelse, at forsikredes erhvervsevne skal vurderes i forhold til nuværende erhverv fra sygemeldingstidspunktet den 27. september 2009 og frem til januar 2010, hvor det stod klart, at forsikrede ikke kunne vende tilbage til sit hidtidige arbejde. Det er PFA Pensions opfattelse, at forsikredes generelle erhvervsevne skal vurderes efter januar 2010.

Af anmeldelse om helbredsmæssige forhold af 27. januar 2010 (bilag …) fremgår det, at forsikrede har lønophør pr. 26. februar 2010.

Med henvisning til ankenævnets praksis er det PFA Pensions opfattelse, at forsikrede skal have et indtægtstab for at kunne være berettiget til udbetaling af invalidepension.

Det er PFA Pensions opfattelse, at forsikrede ikke har indtægtstab i den periode, hvor forsikredes specifikke erhvervsevne skal vurderes. Selskabet finder allerede af denne grund ikke anledning til at udbetale forsikrede midlertidige invalideydelser.

Med henvisning til PFA Pensions tidligere redegørelse i sagen, er det selskabets opfattelse, at der ikke er dokumentation for, at forsikredes generelle erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen.

PFA Pension henviser i det hele til ankenævnets kendelse af 22. august 2011 i sag 78.327.

Konklusion
Det er PFA Pensions opfattelse, at forsikredes specifikke erhvervsevne skal vurderes fra sygemelding den 27. september 2009 til januar 2010, hvor der stod klart, at forsikrede ikke kunne vende tilbage til sin hidtidige beskæftigelse som ... Da forsikrede imidlertid ikke har indtægtstab i denne periode, finder PFA Pension, at forsikrede allerede af den grund ikke er berettiget til udbetaling af midlertidige invalideydelser."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**§ 1. Definition af Invaliditet/erhvervsevnetab**

Ret til fuld invalidepension og/eller præmiefritagelse indtræder, når forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat med en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Stk. 2. Er erhvervsevnen på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsat til halvdelen, er forsikrede berettiget til halv invalidepension og/eller halv præmiefritagelse.
…
Stk. 5. En ydelsesberettiget nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når forsikrede - efter PFA Pensions skøn - ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel respektive halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen, herunder de kommunale og lægelige oplysninger, finder nævnet, at klagerens erhvervsevne på nuværende tidspunkt ikke er nedsat i dækningsberettigende grad. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har afvist at udbetale invalidepension som sket.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

_____

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen

Udskriftens rigtighed bekræftes

Henning Jønsson